

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 120 Lei, fél évre 60 Lei, egyes szám 5 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár) Református lelkész hivatala, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő

Az Ige fényénél.

Hivatásunk végcélja.

János 10. 10. „Én azért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek.”

Messze fent északon, a sarki vidékek dermesztő, fagyos világában laknak az eszkimók. Nyomorúságosan sivár életet élnek ezek a primitív emberek. A könyörtelen hideggel, meg a folyton körülöttük ólálkodó éhínséggel folytatott komor küzdelemben merül ki egész életük. Nincsen abban semmi illat, semmi dallam, semmi fény. Legfőbb gyönyörűségük a halzsirivás. — Ilyen sivár, ilyen komor a Krisztus nélkül való élet! Amikor az embernek csak a „sárból” gyurt része él, muló, értéktelen testi célokat keres. Harun al Rasidnak, az arabok népszerű kalifájának szomorú vége lett. Belefult a Tigris folyóba, amikor egy hitvány kis utcagyereket akart kimenteni belőle. Népe keserves jajgatással nézett szeretett uralkodója holttestére, majd a megmentett utcagyerekekre és mély elkeseredéssel kiáltotta: „Ilyen hitvány nyereség, olyan határtalanul drága áron!” ... Ezt mondaná az Idvezítő is, ha meglátná, milyen hitványságokban keresi a mai emberiség lelke legfőbb gyönyörűségét egy-egy vasárnap délután. Milyen szánalmas eszkimó életet él, ... halzsirivásban gyönyörködik?! ... Holott az Idvezítő egészen mást teremtett számára... „Azért jöttem, hogy életük legyen és bővülködjenek” — mondja Ő maga.

A chilloni fogoly évek, évtizedek hosszú során át egészen megszokta börtönének sivár sötéttségét. Még némi örömet is talált magának a pókokkal és egerekkel kötött barátságában. El is feledte rég, hogy másféle élet is létezhetik. Amde egy napon valami sejtelmes érzés derengett a szívében, valami ködszerű bizonytalan gyermekkori emlék foszlányai uszáltak a lelkében és ellenállhatatlan vágyat kapott arra, hogy felkapaszkodjék szűk cellája vas-

rácsos tenyérnyi ablakába és kitekintsen rajta. És mikor temérdek nehézséggel, vérző kézzel és lábbal felért a szűk ablakig és kitekintett rajta, megszédült attól, amit látott és lezuhant a földre. Egy egész tündérszép világ mosolygott ott reá. Szelid azurkék ég, napsugárban uszó hullámos tó vize, zöldelő, árnyas ligetek, tarka, himes vadvirágok. Egy gazdag, szép, ellenállhatatlanul vonzó élet. És ettől a perctől kezdve nem volt többé lelkének nyugalma. Kérte, követelte, ökleivel börtöne ajtaját véresre verte, hogy eresszék ki ebből a sivár életből abba a másik szép életbe. Amikor az embernek „napsugárból” gyurt része felébred és belepillant az Idvezítő alkotta tiszta, csendes, boldog lelki világba, ellenállhatatlan erővel vágyik a lelke ki a halzsirivó eszkimó életből ki az Idvezítő alkotta szemképráztatóan szindús, bódítóan illatos, kábitóan dallamos, tropikus rengetegi életbe. Abba a vidám, megelégedett lelki világba, aminő az Idvezítő lelkében élt. Aminőt a tanítványai lelkébe átplántált, akik annak martyromságig menő elszánt apostolai lettek. Amely tiszta boldogító erejének varázslatos erejével vonta magához az emberi lelkeket s avatta fel őket megingathatatlan erőshítű hiveivé annak. Olyan csodálatosan boldog embereket, mint az első keresztyének voltak, sehol sem lehet találni a világtörténelemben. Az egész világ csodálatosan szebb, az egész élet dicsőségesen új lett nekik az Idvezítő lelki világának megismerése óta. Örömtől ragyogó arccal mennek érte a legkinosabb martyrhálába is. Pedig nem voltak kénytelenek vele. Visszamehettek volna régebbi életpályájukhoz, nem egyen „közülők patriciusi méltóságukhoz, milliós vagyonukhoz. Az eszkimó élet nem kell többé annak, aki a tropikus világ életét egyszer megismerte már!

Abból a sivár, örömtelen, félállatias eszkimó-életből akarjuk mi az emberi lelkeket felrázni és abba a tiszta, nyugodt, szindús, pazarul gazdag, tropikus életbe átkalauzolni... Ez a mi hivatásunk dicsőséges végcélja!

Bokor Sándor.

Egyházi élet.

Tanulságok.

Kétségtelen, hogy egy püspökválasztás, helyesebben egy püspöki méltóság betöltése jelentőségénél, a választásnál szóba jöhetnek egyéni súlyánál fogva messze kiemelkedik a szorosán vett „egyházi ügyek” rendes sorából, azért elvileg nem lehet kifogást tenni az ellen, ha ez a kérdés — természetesen komoly és tárgyilagos formában — a napilapok hasábjain is megtárgyalatik. A sajtót a multból úgy ösmerjük, hogy az a közvélemény szócsöve. Egy püspöki állás megüresedésénél nem lehet feltételeznünk, hogy a messze periferiákon élő választásra hivatott tényezők mindegyike tájékozott azok személye, egyénisége felől, akik e diszes állás jogos várományosai lehetnének. A kialakult közvélemény alapján tehát regisztrálni a jelöltek nevét, személyiségét, beilleszthetőnek vélem a napi sajtó felhasználásának gondolatába, azonban kortesiratokat elhelyezni, vagy azok megjelenésére még csak alkalmat szolgáltatni is súlyos hibának tartom az egyházi közügy megbecsülése, — sőt vétkezésnek a püspöki állás tekintélye s mindnyájunk által elősmert méltósága ellen. De ha ez vétek, az már egyenesen bűn, ha a tárgyilagos komolyságot közismerten nélkülöző sajtó-paraziták nyelvére juttatjuk e fontos kérdést és a becsület-utonállók lebunkózásának tesszük ki a vélünk ellentétes nézetű, de az egyházi közélet terén egyébként értékes férfiakat. Nemcsak nem használunk ezzel az ügynek, hanem bevisszük, vagy ha pláne már is bevittük, hát terjesztjük, neveljük a személyes torzsalkodás, sőt gyűlölködés átkos szenvedélyét! Kérdem, kinek használunk és kinek ártunk ez eljárással?

Engem mélységes szomorúság fog el ily jelenség láttára, hogy mikor az összetartás, együttérzés legfényesebb példáit kellene szolgáltatnunk, a széthúzás, marakodás, gyűlölködésről teszünk tanubizonyosságot! Mert hisz hiába van az ily cikkeknek a sajtójogi felelősség szempontjából akár Kiss Péter, akár Nagy Pál aláírva, mi látók, tudjuk, hogy bárha a hang a Jákóbé, a kéz és a láb Ézsaué! Hagyjuk meg ezt a harcmódot kizárólag a napi politika harci eszközének, ott már úgy is kiüríthatatlan, de ne vigyük be egyházi közéletünkbe, ahol a mindég prédikált Krisztusi szeretetnek kellene a lelkeket uralnia s ahol eddig még a tárgyilagos argumentum volt a meggyőzés — és nem a legyőzés — egyetlen megengedett fegyvere. Mért nem tárgyalhatjuk meg e kérdést, ezen, vagy más egyházi lap hasábjain? Hát nem elsősorban a mi legsajátabb ügyünk ez

nékünk? És ha már az isteni sugallat nem hozta a „lelkeket egyező hitre” nem ez volna a legmegfelelőbb hely az eltérő nézetek kiegyenlítésére, egymás meggyőzésére, kapacitálására?

*

Még egy tanuságot vélek levonhatni e kérdés körül a közelmultban lepergett eseményekből.

Ha egy püspöki állás jogilag és tényleg megüresedik, minden illetékes faktornak joga nyillik a néki legmegfelelőbb jelölt mellett állást foglalni, annak a megválasztatását propagálni. Én teljes mértékben meg vagyok győződve a vélem ellentétes nézetet valló hittestvéreim jóhiszeműségéről, akik a püspöki állást a jelenben is jogilag és tényleg megüresedettnek tekintik. Elfogadom igaz meggyőződésüként azt a tetszetős érvet, hogy az egyházi ügynek vélnek használni, ha a négy év előtt nagy többséggel megválasztott püspökünk személyétől eltérően, a Szabolcska Mihály, mindnyájunk által nagyrabecsült személyében vélik fellelni a könnyebb kibontakozás lehetőségét.

De vélem együtt igen sokan vallják azt az álláspontot, hogy a Sulyok István által propter bonum pacem egy nemes gesztussal otthagytott püspöki széket voltaképpen csak formailag üresedett meg s igazán hálátlanoknak mutatkoznánk, ha az elrendelt választásban mást, mint formalitást látva, más bármily érdemes jelölt mellett foglalnánk állást. Erkölcsei lehetetlenségnek tartjuk cserben hagyni Sulyok Istvánt, mert ily eljárással csirájában ölnénk meg minden nemes ambíciót. Mivel lett Sulyok István rosszabb adminisztrátor, mint négy év előtt volt, vagy vesztett szellemi képességének frissességéből? Arra meg igazán nem gondolhat senki, hogy valamely tétével érdemtelené tette volna magát e diszes méltóságra! Ugyebár nem lehetne komoly érveléssel alátámasztani azt az egyházkerületi igazán nem várható következtetlenséget, ha más jelölt megválasztásával kísérleteznék — dokumentálván ez által az egyetértés hiányát — melyre soha nagyobb szükség nem volt, mint ma s igazolni igyekeztünk annak az odavetett kifogásoknak jogosságát, amelyeket a kerület unisono illegitím beavatkozásnak minősített.

Itt-ott — igaz — hallatszanak hangok, hogy Sulyok István nem számíthat kormánymegerősítésre! De bárkitől kérdezem, hogy melyik illetékes factor tett ily határozott kijelentést, senkitől erre feleletet nem kapok. Vagyis ez egy gazdátlan híresztelés. Ezzel nem azt állítom, hogy a mostani körülmények közt elrendelt szavazás alapján megválasztandó Sulyok István feltétlenül megerősítetik püspöki méltóságában, de állítom

azt, hogy a megerősítés netaláni megtagadásának oka nem a Sulyok István személyében, hanem máshol lesz keresendő. Éppen azért nézetem szerint annál inkább elkerülendő volna a pártokra szakadás, mert viszont az iránt nem tud senki határozott garantiát nyújtani, hogy X. vagy Y. urat pedig megválasztás esetén feltétlenül és azonnal megerősítik. De még ez esetben is fennmaradna az a kérdés, vajjon észszerű és bölcs dolog volna-e a püspök-választás jogát feladni?

Sajnos, a szatmári értekezlet résztvevői nem tudtak egyértelműleg erre az álláspontra helyezkedni, mert hisz' a küzdelem felvételének elhatározásával voltak kénytelenek eloszolni. De viszont örömdetes, hogy éppen Szabolcska Mihály, a másik püspökjelölt, kinek subjectív nézőpontjából még legjobban megmagyarázható volna hiveinek állásfoglalása, tett arról fényes tanulságot, hogy minden személyi érdeknek el kell törpülni a köznek nagy érdekei mellett, hogy *salus rei publicae suprema lex est!*

Annál érthetlenebb ezek után a bánáti egyházmegye gondnokának és lelkési főjegyzőjének felhívása, mellyel Szabolcska Mihályt mintegy dezavualják, jelölik akaratuk ellenére is alkalmat adván a pártoskodásra. Nem tesznek ezzel jó szolgálatot az egyházi közügynek és alig hiszem, hogy a személyét mindenesetre megillető tisztelet, szeretet és nagyrabecsülés eme kissé erőltetett megnyilatkozásával Szabolcska Mihály közösséget vállalna!

Székelyhíd, 1925. július hó.

Dr. Várady Miklós.

Apró irások nagy dolgokról.

Videant consules.

Valami különös érzés futott át rajtam és sok fájó gondolat cikázott át agyamon, mikor a 72 éves „Etédi” lelkésztestvér bátyánk sorait az „Egyházi és Iskolai Szemle” 11. számában elolvastam. Megborzongtam... Aztán elgondolkoztam és megkísértem gondolataimból egyet-mást papírra vetni.

Etédi bátyánk az egyházmegyék és kerület figyelmét hívja fel a díjlevél csonkításokra s kéri a díjlevelek összehasonlítását vagy újak kiállítását. Nagyon helyesen teszi ezeket, de felhívása csak nagy általánosságban szól. Nem mutat rá arra, hogy a fizetéslevelek igen nagy része nem visel magán semmi progresszivitást, mert párokat, vagy éppen ágyakat jelöl meg fizetési alanyul. Ez ma már meg nem állhat, hiszen látjuk és tapasztaljuk, hogy minden egyháztagunk összehasonlítást tesz

fizetésteljesítésekor a többi, különösen a nálánál módosabb egyháztagokkal. Az pedig bizonyos dolog, hogy a presbyteriumot a legtöbb helyen a módosabb egyháztagok alkotják, akik ragaszkodnak a díjlevél páronként való fizetéséhez, mivel akkor nekik is csak annyit kell fizetniük, mint a legszegényebbeknek. Így tehát már ez elég ok arra, hogy a díjlevelek összehasonlítottassanak, megújítottassanak, illetve határozott mennyiségre átirattassanak, hogy az progresszív alapon vettessek ki.

Mindezeket azonban meg kellene előznie az egyházi fegyelem behozásának, alkalmazásának és szigorú végrehajtásának.

Mindenesetre a fizetés körüli dolgokból teljesen kivonatnék a lelkész személye, míg a fegyelmi eljárást illetőleg pedig első helyre állítatnék azon rendeletek kapcsán, mely dorgálásra, feddésre, egyházi szertartások kiszolgáltatására, illetve megtagadásra nem csupán felhatalmazná, hanem egyenest elkötelezné. Mert csak természetesen, hogy a keresztelest, konfirmálást mellőztető egyháztagok, valamint az egyházi esketést mellőző párok, templomot kerülők, egyházi életet csufolók és nem élők egyforma elbírálás alá az egyházas életűekkel nem eshetnek. Vagy pedig fel kell osztani az egyházközség tagjait névleges és cselekvő egyháztagokra. Hiszen ha felveszünk egy huszezer lelkes egyházközséget, körülbelül 10%-át ha vehetjük cselekvő egyháztagokul, a többi csak névleges vagy még az sem.

A baptisták összetartó és áldozatkész erejét vajjon nem a kizárhatóság menő fegyelem adja meg? Sőt tudok esetet, mikor a róm. kath. lelkész, stóla nem fizetése miatt a kántorral együtt megtagadja hívének eltemetését, csupán azért, mert az eltemetendőnek hozzátartozói teljesen szegények és a többi hívek koporsót bár vesznek közadakozásból, de stólát fizetni ily úton már nem hajlandók. Kiegészíti ezen eljárást azonban még az a tény, hogy a temetés körül eljáró lelkében felháborodott atyafi [róm. kath.] már egy hét múlva ugyanazon lelkésznel református rokonát engedi esküvésre menni.

Bizonyságul szolgálnak pedig mindezek arra, hogy ha lassu senyvedésben, minden téren engedékenységünkkel nem akarunk elfogyni, elpusztulni, akkor okvetlen a cselekvés terére kell lépünk. Már is megkéstünk és késedelmünk csak mindennap közelebb viszen a széthulláshoz, mert elerőtlenedünk. Ha száz közül tíz igazat megtartatunk, tartsuk meg, nehogy a kilencven a tízet is elnyelje.

Videant consules!

Síter.

Barcsa Mihály,
ref. lelkész.

Tanítóink fizetése.

Egyházkerületünk legutóbbi [1925. június 12.] közgyűlése a többek között határozatilag kimondta, hogy: „... a kulturadó jelenlegi rendszerét megszünteti s a tanítói fizetések minimumát *kötelezőleg* megállapítva a tanítói javadalmak kiszolgáltatását az egyházközségek köteleességévé teszi.”

Két — általam eddig nem ismert — jogát adja tudunkra] egyházkerületünk ezzel a határozattal: 1. Jogának ismeri a tanítói javadalom minimumának 1925–26. évre való megállapítását; 2. de nem tartja jogának a tanítók *eredeti* és a megélhetést sokkal jobban lehetővé tevő *díjleveleinek* az egyházak részéről leendő kifizetés *egyszersmindenkorra* való kötelezővé tételét.

En nem kívánok kifogást emelni ezen *fordított módszerrel* [E. T. VI. t.-c. 34. §.] hozott határozat ellen, sőt szeretném, hogy ha a kerület ugyanezt a minimumot a lelkészeknek az egyháztól járó fizetésre nézve is megállapítaná, de azt már igenis kívánom, hogy azoknak a *díjleveleknek* a jogérvénye, melyek az u. n. régi, jó világban az egyház és behivatalnokai között kötettek — kerületünk által még abban az esetben is ismertessék el, ha arról, vagy annak egy részéről a behivatalnokok bizonyos körülmények miatt le is mondtak.

Azok a *díjlevelek* törvényes uton jöttek létre és fizették is azokat a hívek természetben mindaddig, míg magasabb rendeltetve a terményt pénzre fordították át. Annakidején tehát nem eltörlése, sem nem csonkítása, hanem csak módosítása történt a *díjleveleknek* az akkori tanítók minden nagyobb károsodása nélkül. A terményeket a napi folyó ár szerint fizette az egyház, a többit pótolta nekik az állam.

Ma azonban nincsen államsegély! Vissza kellene tehát térni az államsegély *előtti* állapotokhoz, vagyis az *eredeti* *díjlevél*hez.

Ellenben sok egyház sutba dobja a régi, jó *díjlevelet*, mely buzát, tengerit, tűzifát emleget, vagy pedig úgy leszoritja, hogy valahogyan felül ne haladja azt az 50 *Leit*, amelyet egy 5 éves családostanító számára kerületünk *egy napra* megállapít.

Bizony ideje volna ezeket a *díjleveleket* kerületi határozattal [ha ilyen joga is van] ott, ahol és amennyiben lehet visszaállítani. Éppen eleget szenvedtek már tanítóink ahhoz, hogy ebbeli jusokat az egyház és a felettes hatóság elismerje. Ahol ujonnan szerveztek, vagy szerveznek iskolát, ott nagyon helyes egy tanítói fizetés-minimum megállapítása, de ahol régi *díjlevelek* vannak, amelyek sokkal kedvezőbbek a tanítóra nézve, mint a kerületileg megállapított fizetés: — ott

annak feltétlenül érvényt kellene szerezni és természetben, vagy a *napi* áron való fizetésére az egyházakat elkötelezni.]

Ha ezt nem tesszük meg, elvesz a *díjlevelek* jogérvénye, amely esetben ledől az az egyetlen biztos gazdasági alap, amelyre az egyház és behivatalnokai eddig kölcsönösen támaszkodtak.

Szücs Antal.

Egyházi hírek

Tudnivalók a jövő iskolai évre.

1. Megjelent a *Törvény az állami elemi oktatásról*, amely ugyan nem a református felekezeti elemi iskolákra vonatkozik, azonban vannak benne olyan rendelkezések, amelyek minden állampolgárt érintenek. Éppen azért kíváncsok, hogy lelkészeink, tanítóink ösmerjék. A Törvény magyar fordítása beszerezhető *Béres Károly* tankönyvbizománysunknál.

2. A Törvény 12. §-a szerint a szülők kötelesek gyermekeiket az állami elemi iskolába járatni, még pedig 7-től a betöltött 16 évig. A minisztérium az általa szükségesnek tartott körülmények között megengedheti, hogy a gyermekek 6 éves koruktól járassanak az elemi iskolába. Az eljárást a főjegyzői hivatal 1040—1924. sz. körlevele szabályozza. Minden lelkési hivatalban megvan.

3. A Törvény 12. §-a az állami elemi iskolába beiratkozás alól mentesíti azokat, akik bebizonyítják, hogy gyermekeiket a jelen törvényben meghatározott nevelésben és oktatásban részesítik az állam által elismert felekezeti iskolákban. Azok, akik gyermekeiket felekezeti iskolában akarják taníttatni, kötelesek az állami iskolánál, melynek körzetébe tartoznak, írásbeli nyilatkozatot letenni, megjelölve benne az intézetet, amelybe gyermeküket beíratják. A református felekezeti iskolákba beírott gyermekek szülői tehát az állami elemi iskolai beiratások ideje alatt sajátkezű aláírással ellátott nyilatkozaton (Declarație, kapható *Béres Károly* tankönyvbizománysunknál) értesítsék az állami isk. igazgatóságot, hogy gyermekek tulajdon felekezetük iskolájába jár; nyilatkozatuk beadásáról előismervényt kérnek; a jelentést elmulasztókat a Törvény 21. §-a 100—300 Lei pénzbírsággal sújtja.

4. A *felekezeti elemi iskolákban a beiratások ideje augusztus hónap utolsó hete.*

Lelkészsorolászás. A Rácz Károly halálával megüresedett szapáryfalvai állásra a gyülekezet egyhangulag Várady Átilla nagykarolyi s. lelkészt választotta meg.

A szászvárosi kollégiumot elvette a hatóság. A szászvárosi kollégium ellen megkezdett és éveken át folytatott hajszát az állami tanügyi hatalom, a hatóság többi szerveivel karöltve úgy látszik, befejezte. Miután előbb egyik épületétől fosztotta meg, majd nyilvánossági jogát vonta meg és így elnéptelenítette, most, midőn ideiglenesen árvaháznak akarta berendezni az erdélyi egyházkerület, a rekviráló bizottság az egész épületet egyszerűen elrekvirálta. A hatalomnak e jogtalan és tisztán az erőszakra alapított cselekedetével sujtott intézet tragikus sorsában résztvevő szívvel osztozunk, mert nemcsak az erdélyi kerület, hanem mindnyájunk: a magyar kultúra vesztesége ez.

Figyelmeztetés. Egy magát Jakobenszki Sándornak nevező egyén lelkészek és tanítók rokonának vagy alkalmazottjának adva ki magát különböző összegeket csalt ki jószívű emberektől, főképen lelkészektől. Figyelmeztetjük azért lelkésztársainkat, hogy ha valahol megjelenik hirtelt ne adjanak beszédének, hanem azonnal tartóztassák le.

Diák-otthon rendez be szeptember 1-re dr Varga Jenő tan. képz. int. tanár, okl. lelkész Debrecenben. A tervezett otthon az ő személyes vezetése alatt fog állni és a legmesszebbmenő felelősség mellett nyújt mindent, ami a gyermekek tanulmányi előmenetele és erkölcsi nevelése szempontjából szükséges.

Az „Új munkaszüneti törvény”, mely számtalan fontos új intézkedést tartalmaz, úgy a vasárnapi munkaszünetekre, mint a törvényes ünnepnapokra és a vasárnap nyitvatartható helyiségekre nézve, magyar nyelven megjelent, — miért is a törvényt ismernie kell minden vállalatnak, iparosnak, kereskedőnek, munkaadónak és munkásnak egyaránt. A törvény dr Soós István városi I. aljegyző fordításában már kapható is a Hegedűs Hirlapirodában, Béres Károly könyvnyomdájában, az Ipartestületnél és a Kereskedelmi Csarnokban.

Hivatalos rész.

Pályázat

a hegyközujlaki [Uileac] ref. organista-kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. 240 Lei készpénz az egyház pénztárából. 2. 15 kat. hold régi föld, melyből 4 kat. hold rét. 3. 7 és fél hold kényszerbérleti föld, melyből 2 hold rét. 4. 20 métermázsza kétszeres buza, vagy ennek minden év szeptemberi ára. 5. Tisztességes lakás kerttel, 2 szoba, konyha, pince, kamara, istálló. 6. Stóla, egyházkerületi rendelet szerint. Az összes jövedelem ez évben meghaladta a 60,000 Leit. — A földek mindennemű adóját a javadalmas fizeti.

Kötelesség: I—VI. oszt. fiuk tanítása. Kántori teendők végzése. Énekkar szervezése. Lelkészi szószéki szolgálatban helyettesítése. Egyházi jegyzőség. Kanonikus órákon, ünnepnapokon a délutáni istentiszteletek ellátása.

Pályázhatnak nostrifikáló vizsgát tett férfitanítók.

Pályázati határidő 1925 augusztus 16. — Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz [Uileac] Hegyközujlakra, u. p. Nagyvárad küldendők. Az állás 1925 szeptember 1-én elfoglalandó.

Uileac [Hegyközujlak] 1925 július 23.

Szentimrey Dániel,
ref. lelkész.

Pályázat.

Az erdei [erdőhegyi] református egyháztanács tanítónői állására pályázatot hirdet.

Javadalom: 1. 7 kat. hold 441 □-öl szántóföld, 489 □-öl szőlőföld, 220 □-öl káposztásföld haszonélvezete. 2. 14 ürméter kemény tűzifa beszállítva. 3. Készpénz az egyháztól, havi előleges részletekben évi 2650 Lei, belső takarítás-váltás évi 200 Lei, kertváltás évi 250 Lei. 4. Lakbér évi 2500 Lei. A földek állami adóját egészen, a körös szab. díját $\frac{1}{3}$ részben az egyház fizeti. 5. Egy drb. tehén és egy drb. sertés legeltetési jog.

Kötelessége: Az I. és II. vegyes osztályok vezetése az egyházkerület tanterve szerint, lelkésznek egyházépítő munkájában segédkezés, vasárnapi iskolavezetés. — Szabályszerűen felszerelt kérvények e hirdetés megjelenésétől számított három héten belül nyújtandók be az erdei ref. lelkészi hivatalhoz [u. p. Chişineu—Kisjenő, jud. Arad], Csak államérvényes oklevéllel bír, nostrifikált tanítónők pályázhatnak. Az állás szeptember közepén elfoglalandó. Erdőhegy kisjenővel egybe van építve, járási székhely, posta, vasuti állomás helyben. Az arad—nagyvárad vasuti vonal mentén.

A presbytérium.

Pályázat.

A nagykarolyi ref. egyház presbytériuma pályázatot hirdet az egyik üresedésben levő segéd-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Egyszobás lakás konyhával. 2. Készpénz az egyház pénztárából havi előleges részletekben 24,000 Lei. 3. 4 m³ tűzifa beszállítva.

Kötelessége a presbytérium által kijelölt osztályok vezetése a lelkész utasítása szerint. Állás szeptember elsején elfoglalandó.

Okmányokkal felszerelt pályázati kérvények augusztus 20-ig adandók be careii-mari—nagykarolyi ref. lelkészi hivatalba.

Gönczy Sándor,
ref. lelkész, isk. széki elnök.

Pályázat.

A parhidai [pelbárhidai] ref. egyház folyó évi szeptember 1-től egy évre — a beteg tanító helyettesítésére — helyettes kántortanítót keres. Fizetés természetbeliségekben és készpénzben a tanítói fizetés egyházkerületileg meghatározott minimuma. Kötelessége I—VI. osztályu vegyes iskola vezetése és a kántori teendők végzése. — Pályázati kérvények augusztus 20-ig a lelkészi hivatalhoz küldendők, u. p. Niuved. Pályázhatnak tanítónők is. A megválasztott egy év múlva állandósítását remélheti.

Pályázati hirdetés.

A Sânmiclăuși [hegyközszenmiklósi] ref. egyház presbiteriuma pályázatot hirdet a férjhezmenetel útján megüresedett II-ik tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természeti lakás, kerttel. 2. 12,000 azaz tizenkettőezer Lei alapfizetés, havi előleges részletekben. 3. Az államtól nyerendő 16 hold föld, mely ez évben már részére kiadott, mint kényszerbérlet, de érte az egyház felelősséget nem vállal.

Kötelessége: 1. az I—VI. osztályba járó leánynövendékek oktatása a megállapított tanterv szerint. 2. Ha férfi, a kántor akadályoztatása esetén annak helyettesítése.

Pályázhatnak okl. férfi- és nőtanítók, kik kérvényeiket felszerelve augusztus 20-ig az alant írott lelkészi hivatalhoz terjesztik be.

Sânmiclăuși [Hegyközszenmiklós].

Posta Săcueni. Jud. Bihor.

Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

Ref. Lelkészi Hivatal.

Az anti ref. egyház lelkészi hivatalától.

Pályázat.

Az anti ref. egyház pályázatot hirdet az üresedésben lévő orgonista-kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Készpénz az egyház pénztárából 246 Lei. 2. Községtől 1 szekér széna és ismétlő iskola tanításáért pénzben 50 Lei. 17 ^{600/1000} hold föld haszonélvezete, minden nemű adóját a tulajdonos egyház fizeti. 4. 15 köböl buza. 5. 10 köböl aljgabona [zab]. 6. 5 öl tűzifa beszállítva. 7. Stóla, egyházkerület megállapítása szerint. 8. Tandij: minden gyermek után 1 véka buza, 40 bani és 1 csirke; tankötelesek száma 40—50. 9. Lakás és kert természetben.

Kötelesség: I—VI. fiu oszt. és ismétlő fiu iskola tanterv szerinti vezetése. 2. Kántori teendők végzése orgonával. 3. Lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon szónoki szolgálat. 4. Egyházi jegyzőséggel járó teendők végzése.

Pályázhatnak a tanügyi minisztérium által előírt, minden vizsgát sikerrel letett, orgonázásban jártas férfi-tanítók, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy az alól felmenthetők.

A pályázat határideje augusztus 15-ike. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Költözködési költség megállapodás szerint.

Kérvények az anti ref. lelkészi hivatalhoz adandók be.

Kelt Anton, 1925. évi július hó 21.

Bagdy János,
ref. lelkész.

Pályázat.

A biharvajdai [Vaida] ref. egyház pályázatot hirdet az üresedésben lévő kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Természeti lakás [2 szoba, konyha, mellékhelyiség, 654 □-öl konyhakert]. 2. 12,366 Lei készpénz az egyház pénztárából. 3. 5 kat. hold föld, melyből 1 hold kaszáló s ennek az adóját az egyház fizeti. 4. 19 kat. hold szántó kiegészítés címén, ennek adóját a tanító fizeti. 5. 4 legelőjog. 6. Stóla, egyházkerület megállapítása szerint.

Kötelességek: 1. I—VI. vegyes osztály vezetése és kántori teendők végzése. 2. Lelkész akadályoztatása esetén szónoki szolgálat. 3. Ismétlő iskolások vezetése teli hónapok alatt. 4. Presbiteriumi jegyzőkönyv vezetése.

Pályázók felszerelt kérvényeiket augusztus 24-ig küldjék be a lelkészi hivatalhoz. — Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Biharvajda [Vaida] Biharmegye, utolsó állomás Deapoi [Gyapoly], melyhez a község 4 km.

Kovács Gábor,
ref. lelkész.

Pályázat.

A nagybányai református egyház pályázatot hirdet II ik tanítói állásra.

Javadalom: Alapfizetés évi 12,000 Lei, drágasági segély évi 13,000 Lei, lakáspénz évi 1200 L.

Kötelesség: I—II, esetleg I—III. vegyes osztályok tanítása, kántor és lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés, egyháztársadalmi munkában aktív részvétel.

Pályázhatnak nostrifikáló vizsgát tett, államilag érvényes oklevéllel bíró férfi- és nőtanítók, kik kötelezik magukat, hogy az ősszel tartandó vizsgálaton — ha még vizsgálatuk nincs meg — résztvesznek. — Kellő okmányokkal felszerelt pályázatok augusztus 15-ig nyújtandók be a lelkészi hivatalhoz, lehetőleg személyesen. Az állás szeptember 1-én foglalandó el.

Nagybánya, 1925 július 20.

Presbiterium.

Csereajánlat. Városi lelkész cserélni óhajt. Javadalma államsegélyen kívül stóla, fűtés, világítás, havi részletekben 42,500 Lei. Polgári fiu-, leány magyar iskolák, állami főgimn. helyben. Ajánlatokat a szerkesztőség továbbítja.

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Györök, Arad-megye)

harangot,

a legjutányosabb árak mellett készít a legfinomabb anyagból bármely hangú és nagyságú a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képekkel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányait kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál. [Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.] 5

Harangokat,

vas harangszerelőanyagokat ajánl és vas harangállványokat

Hönig Frigyes harang-öntődéje

ARAD, Strada Bariliu No. 10-21. Alapítva 1840.